

§ 639

Kaupunginhallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan avustuskriteerit 2023

HEL 2022-010549 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana olivat vuorovaikutuspäällikkö Titta Reunanen ja osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö Johanna Seppälä. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Johanna Seppälä, osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi
Riikka Henriksson, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi
Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeet
- 2 SOTE avustusten jakoperusteet 2013

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää vahvistaa seuraavat perusteet jaettaessa järjestöille avustuksia vuodelle 2023 kaupunginhallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan avustuksiin. Näiden lisäksi noudatetaan Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeita.

1) Yleisperiaatteena on, että avustuksen piiriin hyväksyttävän toiminnan tulee tukea voimassa olevan kaupunkistrategian ja kaupunginval-

tuuston hyväksymän lakisääteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman tavoitteiden toteutumista.

2) Avustuksilla tuetaan helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää sekä hyvinvointieroja kaventavaa toimintaa.

3) Avustusten jakamisessa kiinnitetään huomiota järjestöjen yleishyödyllisyyteen, toiminnan vaikuttavuuteen sekä järjestöjen omavaraisuuteen.

4) Avustuksen saajalla tulee olla omaa varainhankintaa tai muuta toimintaresurssia (esim. vapaaehtoistyö), jotta toiminta ei kokonaan ole yhden ulkoisen rahoittajan tuen varassa.

5) Avustus kohdennetaan pääsääntöisesti välittömään auttamis- ja tukemistoimintaan, joten välillistä järjestötyötä, kuten yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa ja järjestön tunnetuksi tekemistä, ei ensisijaisesti avusteta eikä myöskään järjestötoiminnan hallinnollisia ja vieraanvaraisuuteen liittyviä kuluja (esimerkiksi kokouskulut, tarjoilut, toimistotarvikkeet, kalusteet, ATK, internet, AV-laitteet, puhelin, posti, matka- tai päivärahat, henkilökunnan koulutus, julkaisujen tilaaminen tai tuottaminen, korjausrakentaminen ja remontointi, yleiset kiinteistöhoitokulut) eikä sellaisia ajanvietteeseen liittyviä kuluja, jotka järjestön tai osallistujien voidaan katsoa pystyvän kustantamaan itse (esim. luentopalkkiot, juhlat ja retket).

6) Avustuksia ei myönnetä kertaluontoiseen toimintaan. Toiminnan tulee olla pitkäjänteistä ja jatkuvamuotoista.

7) Avustusta ei myönnetä uskonnolliseen tai poliittiseen toimintaan, eikä sellaiseen toimintaan, johon hakija saa muuta Helsingin kaupungin avustusta.

8) Pelastustoiminnan avustukset kohdennetaan järjestöille, joiden toiminta kytkeytyy onnettomuuksien ehkäisyyn, pelastustoimintaan tai väestönsuojelun edistämiseen Helsingin kaupungissa.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen vaikutukset kaupungin avustustoimintaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa vastuu sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Helsingin kaupunki vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä alueellaan. Lainsäädäntö (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 20 §) velvoittaa Helsingin kaupungin

eriyttämään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen talouden muusta kaupungin taloudesta. Valtio rahoittaa 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut yleiskatteellisilla valtion rahoituksella.

Sosiaali- ja terveystoimialan järjestöavustuksia on rahoitettu sekä toimialan käyttötalousmäärärahoista että valtionperintömäärärahoista. Sosiaali- ja terveyslautakunnan jakamat avustukset on jaettu eri avustustylajeihin: lasten ja lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen, nuorten ja aikuisten terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen, ikäihmisten terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen, kansanterveysjärjestöjen tukeminen, mielenterveystyön ja päihdetyön tukeminen, vammais- ja kehitysvammatyön tukeminen, maahanmuuttajatyön tukeminen sekä monialayhdistykset. Sosiaali- ja terveyslautakunnan aiemmin myöntämien avustusten jakoperusteet on päätetty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 3.9.2013 (§288). (Liite 2). Pelastuslaitos on jakanut käyttötalouden määrärahoista avustuksia, joissa avustusta saavan rekisteröidyn yhdistyksen toiminta ja avustuksen käyttötarkoitus liittyy onnettomuuksien ehkäisyyn, pelastustoimintaan tai väestönsuojeluun edistämiseen Helsingin kaupungissa.

Valtionperintömäärärahat ovat kaupungin talousarviomäärärahoja ja talouden eriyttämisvelvoitteen vuoksi niitä ei voida käyttää sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan avustusten rahoittamiseen. Kaupungilla on oikeus hakea valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamista kunnalle. Perintökaaren (40/1965) 5 luvun 1 §:n mukaan perintö menee valtiolle, jollei perillistä ole. Perintökaaren 5 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan omaisuus voidaan luovuttaa myös sille kunnalle, jossa perittävä viimeksi asui. Kiinteä omaisuus voidaan lisäksi luovuttaa sille kunnalle, jossa omaisuus sijaitsee. Jatkossa valtionperinnöistä jaettavat avustukset päätetään kaupunginhallituksessa.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (7 § 4 mom.) perustelutekstissä todetaan, että järjestöjen toimintaedellytyksien turvaaminen voi tarkoittaa esimerkiksi harkinnan mukaan avustusten myöntämistä järjestöille. Valtion yleiskatteellista rahoitusta voidaan käyttää järjestöavustuksiin. Hallintosäännön mukaan järjestöavustusten jakaminen kuuluu jatkossakin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan tehtäviin.

Kaupunginhallitus vahvisti 8.6.2020 (§ 351) valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveystoimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämät avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kaupunginhallitus on tehnyt 27.6.2022 (§ 508) päätöksen, jossa se vahvisti ko. päivämäärästä eteenpäin haettavien valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi

ja käyttötarkoitukseksi avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kyseiseen päätökseen asti valtionperinnöt on haettu vuonna 2020 määritellyn käyttötarkoitukseen.

Kaupunki on vastaanottanut 20.9.2020 erään valtionperinnön, jonka käyttötarkoitukseksi on kaupunginhallituksessa 9.11.2020 (§766) vahvistettu a) sosiaali- ja terveyslautakunnan avustukset järjestöille toimintaan, jolla tuetaan voimassa olevan strategiasuunnitelman toteuttamista helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi sekä b) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan myöntämät avustukset kulttuuritoimintaan, joka lisää arkiaktiivisuutta ja eri väestöryhmien tasavertaista kohtaamista ja tekemistä eri kaupunginosissa.

Kaupungin avustustoiminnan muutoksiin liittyvä aiempi selvitystyö

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto käsiteli kokouksessaan 2.5.2022 § 19 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eräiden toimintojen uudelleenjärjestelytarpeita. Jaosto kehotti järjestöyhteistyön ja kaupungin avustustoiminnan kaupunkiyhteisen mallin työryhmää valmistelemaan, mitkä järjestöavustukset jatkuisivat sisällöllisesti sotepe- toimialalla ja mitkä voisi sisällöllisesti siirtää kaupungin talousarvion puolelle.

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto päätti kokouksessaan 6.6. 2022 (§27) järjestöyhteistyön, kaupungin avustustoiminnan, asukastoiminnan sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaation jatkosuunnittelun päälinjoista työryhmän tulosten pohjalta. Kaupungin avustustoiminnan muutoksissa keskitytään sotepe- ja kunta-Helsingin väliseen vastuunjakoon. Kunta-Helsingin sisäistä avustustoiminnan työnjakoa ei muuteta.

Kaupunginkansliaan keskitetään keskushallinnon ja sotepe- avustusten hallinnollinen käsittely ja valmistelu (kuten avustusilmoitusten julkaiseminen, muu viestintä, hakijaneuvonta ja aikataulutus). Avustuspäätösten sisällöllisessä valmistelussa tehdään yhteistyötä ja hyödynnetään kaikkien toimialojen asiantuntemusta. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa lausunnon hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvistä avustuksista ennen niiden päätöksentekoa keskushallinnossa.

Avustusten myöntämistä koskeva päätöksenteko jakautuu sen mukaan, mistä määrärahoista avustuksia myönnetään. Jos sotepe- yleiskatteellista valtionrahoitusta koskevassa käyttösuunnitelmassa varaudutaan avustusten myöntämiseen, päätös tehdään sotepe- (lautakunta tai delegoinnin perusteella viranhaltija). Kunta-Helsingin budjetti- rahoitukseen perustuvassa avustustoiminnassa päätös tehdään kes-

kushallinnossa (kaupunginhallitus tai delegoinnin perusteella viranhaltija). Jaosto korosti, että avustusten jakamisessa kiinnitetään jatkossa korostetusti huomiota järjestöjen yleishyödyllisyyteen, toiminnan vaikuttavuuteen sekä järjestöjen omavaraisuuteen.

Vuoden 2023 talousarvion vahvistamisen yhteydessä määritellään avustuksiin varattavat määrärahat kunta-Helsingin ja sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan osalta. Pelastuslautakunnan avustukset vuodelle 2023 ovat olleet haettavissa keväällä 2022. Avustusten myöntämistä koskeva päätöksenteko määräytyy sen mukaan, mistä määrärahoista avustuksia myönnetään. Pelastuslautakunnan vuodelle 2023 hakuun avattujen avustusten jaosta päättää joko sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto tai kaupunginhallitus riippuen mistä määrärahoista avustus myönnetään.

Kansliapäällikkö asetti 22.8.2022(§159) jatkotyöryhmän järjestöyhteistyön ja kaupungin avustusten kaupunkiyhteisen mallin valmistelemiseksi kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaoston 6.6 § 27 päätöksen pohjalta. Työryhmän tehtävänä on muuan muassa tarkastella avustustoiminnan kohdentamista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta, tehdä esitys sosiaali- ja terveystoimialan ja pelastustoimen nykyisten avustusten päätösvalmistelusta keskushallinnossa.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määritellään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnissa ja hyvinvointialueilla. Valtionperinnöstä jaettavien avustusten tulee ensisijainen tukea kunnan vastuuta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Valtion rahoituksesta jaettavien avustusten tulee tukea sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä, joka kytkeytyy hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin (sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut).

Avustukset voisivat esimerkiksi kohdentua järjestöille, jotka edistävät kansanterveystyötä, kotoutumista, ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä, vammaistyötä, perheiden, lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä, sekä päihde- ja mielenterveystyötä.

Kaupunginhallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan avustukset 2023

Avustuskriteereiksi esitetään laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä hyvinvointierojen kaventaminen. Sosiaali- ja terveystoimialan aiemmissa hakuperusteissa oli määritelty tarkempia kohderyhmiä, mutta muutostilanteessa nähdään tarkoituksenmukaiseksi pitää hakuperusteet mahdollisimman väljinä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) tavoitteina Helsingissä on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta arjen ympäristöissä. HYTE-työllä edistetään oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta ja asukkaiden mahdollisuuksia osallisuuteen, ehkäistään hyvinvointi- ja terveyseroja, syrjäytymistä ja yksinäisyyttä samoin kuin edistetään tietoon perustuvien ehkäisevien toimintatapojen ja mallien käyttöä ja tuetaan sosiaalisesti, ekologisesti sekä taloudellisesti kestävästä kaupungin kehitystä. HYTE-työ on kaupungin eri toimialojen ja kumppaneiden kanssa yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa.

Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 “Kasvun paikka” mukaan Helsingissä jokaisen iästä ja terveydentilasta riippumatta tulee voida elää hyvää, turvallista ja omanlaistansa elämää. Kaupunkilaisilla on mahdollisuus toteuttaa itseään ja luoda mahdollisuuksia hyvinvointinsa lisäämiseen. Yhdenvertaisuus, tasa-arvo, ihmisoikeudet ja osallisuuden kokemukset ovat edellytys hyvälle elämälle. Helsingiläisillä on mahdollista elää turvallisesti viihtyisässä ja kauniissa kaupunkitilassa positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

Aikaisempina vuosina sote- avustusten haku on avattu syyskuussa ja avustuspäätökset on tehty joulukuussa. Sotepe-toimialalta kunta-Helsinkiin keskushallintoon valmisteltavaksi ja päätettäväksi siirtyvien entisten sotepe-avustusten haun avaamisessa ja päätöksenteossa on pyritty samaan aikatauluun vuoden 2023 osalta.

Järjestöjen talouden ja toiminnan suunnittelun ja jatkuvuuden kannalta on tärkeää päättää avustuksista vuoden 2022 loppuun mennessä. Keskushallinnossa valmisteltavien ja päätettävien valtioperintöjen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustusten päätösaikataulutavoite vuoden loppuun mennessä edellyttää avustushaun käynnistämistä viimeistään lokakuussa. Kaupunki järjestää avustusten hakijoille infotilaisuuden avustushaun avauduttua.

Avustusten jatkuvuuden turvaamiseksi vuonna 2022 on päätetty laatia erilliset avustusperusteet vuodelle 2023, jotka perustuvat valtioperintöjen käyttötarkoitukseen sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aiempiin avustuskriteereihin. Samat avustusperusteet koskevat valtion rahoituksesta jaettavia järjestöavustuksia.

Erillisten vuodelle 2023 laadittujen avustusperusteiden osalta nojataan järjestöjen kanssa tehtyyn vuorovaikutukseen keväällä 2022, jotta avustushaku saadaan avattua lokakuussa ja avustuspäätökset vuoden 2022 loppuun mennessä. Kevään 2023 aikana arvioidaan yhteistyössä yhteisöjen kanssa tarkennetut kriteerit hyvinvointia ja terveyttä edistävälle avustuksille seuraaville vuosille. Kriteerien arvioinnissa huomioi-

19.09.2022

Asia/34

daan Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet, jotka vahvistetaan kaupunginvaltuustossa loppuvuodesta 2022.

Kaupunki järjesti toukokuussa 2022 järjestökuulemisen osana järjestöyhteistyömallin valmistelua. Kuulemisessa järjestöt katsoivat avustamisessa toiminnan kannalta tärkeäksi pysyvyyttä ja jatkuvuutta. Järjestöt toivovat myös, että avustusten asiantuntija-arviointiin panostetaan. Pienten avustusten hakuprosessia toivotaan kevennettävän. Lisäksi järjestöt toivovat nykyistä parempaa tukea ja ohjausta avustusten hakemiseen sekä pienten järjestöjen huomioimista.

Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta -yksikkö vastaa avustusten hakuprosessista ja avustusvalmistelusta. Valmistelu tehdään tiiviissä yhteistyössä kanslian osastojen, sosiaali- ja terveystoimialan ja pelastuslaitoksen kanssa. Alustavan aikataulun mukaan avustushaku käynnistyisi 1.10., kun kaupunginhallitus on päättänyt avustusperiaatteet. Päätös avustuksista tehtäisiin joulukuussa 2022. Sosiaali ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostolta pyydetään lausunto avustuksista vuodelle 2023 ennen kaupunginhallituksen avustuspäätöstä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Johanna Seppälä, osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi
Riikka Henriksson, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi
Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeet
- 2 SOTE avustusten jakoperusteet 2013

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Pelastuslaitos